Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 5ης Ιουνίου 2014*

«Παράβαση κράτους μέλους — Εσωτερική αγορά ενέργειας — Μεταφορά αερίου — Κανονισμός (ΕΚ) 715/2009 — Άρθρα 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β' — Υποχρέωση διασφαλίσεως της μέγιστης δυναμικότητας — Εικονική αντίστροφη δυναμικότητα μεταφοράς αερίου — Παραδεκτό»

Στην υπόθεση C-198/12,

με αντικείμενο προσφυγή λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, ασκηθείσα στις 26 Απριλίου 2012,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις K. Herrmann, S. Petrova και O. Beynet, καθώς και από τον T. Scharf, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, εκπροσωπούμενης από τις D. Drambozova και E. Petranova, καθώς και από τον Y. Atanasov,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby και C. Vajda (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 4ης Σεπτεμβρίου 2013,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Νοεμβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, καθόσον δεν παρέσχε υπηρεσίες εικονικής αντίστροφης μεταφοράς αερίου σε όλους τους φορείς της αγοράς, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 1775/2005 (ΕΕ L 211, σ. 36).

Το νομικό πλαίσιο

2 Η διαδικασία λόγω παραβάσεως την οποία κίνησε η Επιτροπή κατά της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στηριζόταν αρχικώς στα άρθρα 4, παράγραφος 1, και 5, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1775/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Σεπτεμβρίου 2005, περί όρων πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου (ΕΕ L 289, σ. 1), ο οποίος καταργήθηκε, κατά τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας, από τον κανονισμό 715/2009, από την 3η Μαρτίου 2011. Οι διατάξεις αυτές αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 715/2009.

3 Το άρθρο 1 του δεύτερου κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής», αντικατέστησε το άρθρο 1 του κανονισμού 1775/2005. Το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 715/2009 ορίζει:

«Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι:

α) η θέσπιση αμερόληπτων κανόνων για τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των εθνικών και περιφερειακών αγορών για τη διασφάλιση της σωστής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς αερίου».

4 Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού φέρει τον τίτλο «Ορισμοί». Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1775/2005, ορίζει:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

1) ως "μεταφορά" νοείται η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω δικτύου, το οποίο αποτελείται κυρίως από σωληναγωγούς υψηλής πίεσης, εκτός από δίκτυο σωληναγωγών προς τα ανάντη και εκτός από το τμήμα των σωληναγωγών υψηλής πίεσης που χρησιμοποιείται κυρίως για την τοπική διανομή φυσικού αερίου, με στόχο την παράδοσή του σε πελάτες, χωρίς όμως να περιλαμβάνει τον εφοδιασμό,

[...]

3) ως "δυναμικότητα" νοείται η μέγιστη ροή, που εκφράζεται σε κανονικά κυβικά μέτρα ανά μονάδα χρόνου ή σε μονάδες ενέργειας ανά μονάδα χρόνου, την οποία δικαιούται ο χρήστης του δικτύου σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης μεταφοράς,

[...]

5) ως "διαχείριση συμφόρησης" νοείται η διαχείριση του χαρτοφυλακίου δυναμικότητας του διαχειριστή δικτύου μεταφοράς με στόχο τη βέλτιστη και μέγιστη χρήση των τεχνικών δυνατοτήτων και τον έγκαιρο εντοπισμό των μελλοντικών σημείων συμφόρησης και κορεσμού,

[...]

7) ως “ορισμός” νοείται η εκ των προτέρων γνωστοποίηση από τον χρήστη του δικτύου προς τον διαχειριστή συστημάτων μεταφοράς της πραγματικής ροής αερίου την οποία επιθυμεί να εισάγει ή να εξάγει από το σύστημα,

[...]

9) ως “ακεραιότητα συστήματος” νοείται κάθε κατάσταση όσον αφορά δίκτυο μεταφοράς, περιλαμβανομένων των απαραίτητων εγκαταστάσεων μεταφοράς, στην οποία η πίεση και η ποιότητα του φυσικού αερίου παραμένει εντός των ελάχιστων και μέγιστων ορίων τα οποία καθορίζονται από τον διαχειριστή δικτύου μεταφοράς, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μεταφορά του φυσικού αερίου από τεχνικής πλευράς,

[...]

18) ως “τεχνική δυναμικότητα” νοείται η μέγιστη αμετάβλητη δυναμικότητα την οποία είναι σε θέση να προσφέρει ο διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς στους χρήστες του δικτύου, λαμβανομένων υπόψη της ακεραιότητας του δικτύου και των λειτουργικών απαιτήσεων του δικτύου μεταφοράς,

[...]

20) ως “διαθέσιμη δυναμικότητα” νοείται το τμήμα της τεχνικής δυναμικότητας που δεν καταμερίζεται και διατίθεται ακόμη στο δίκτυο τη δεδομένη στιγμή,

21) ως “συμβατική συμφόρηση” νοείται η κατάσταση κατά την οποία το επίπεδο της ζήτησης της αμετάβλητης δυναμικότητας υπερβαίνει την τεχνική δυναμικότητα,

[...]

23) ως “φυσική συμφόρηση” νοείται η κατάσταση κατά την οποία το επίπεδο της ζήτησης για τις πραγματικές παραδόσεις υπερβαίνει σε ορισμένες χρονικές στιγμές την τεχνική δυναμικότητα».

5 Το άρθρο 14 του κανονισμού 715/2009 φέρει τον τίτλο «Υπηρεσίες πρόσβασης τρίτων μερών που αφορούν διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς». Το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1775/2005, ορίζει τα εξής:

«Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς:

α) μεριμνούν για την παροχή υπηρεσιών χωρίς διακρίσεις σε όλους τους χρήστες του δικτύου·

β) παρέχουν αμετάβλητες και διακοπτόμενες υπηρεσίες πρόσβασης τρίτων μερών. Η τιμή της διακοπτόμενης δυναμικότητας αντιστοιχεί στην πιθανότητα διακοπής· και

γ) προσφέρουν στους χρήστες των δικτύων μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υπηρεσίες.

Σε ό,τι αφορά το στοιχείο α′ του πρώτου εδαφίου, όταν διαχειριστής δικτύου μεταφοράς παρέχει την ίδια υπηρεσία σε διαφορετικούς πελάτες, το πράττει με τους ίδιους συμβατικούς όρους και με τις ίδιες προϋποθέσεις, χρησιμοποιώντας είτε εναρμονισμένες συμβάσεις μεταφοράς είτε κοινό κώδικα δικτύου εγκεκριμένα από αρμόδια αρχή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 41 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ (ΕΕ L 211, σ. 94)]».

6 Το άρθρο 16 του κανονισμού 715/2009 φέρει τον τίτλο «Αρχές για τους μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας και τις διαδικασίες διαχείρισης συμφόρησης που αφορούν τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς». Το άρθρο 16, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού, το οποίο τροποποίησε το άρθρο 5, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1775/2005, ορίζει τα εξής:

«1. Η μέγιστη δυναμικότητα σε όλα τα σχετικά σημεία που αναφέρονται στο άρθρο 18 παράγραφος 3 διατίθεται στους φορείς της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη την ακεραιότητα και την αποτελεσματική λειτουργία του δικτύου.

2. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς εφαρμόζουν και δημοσιεύουν διαφανείς μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας που δεν συνεπάγονται διακρίσεις, οι οποίοι:

α) παρέχουν οικονομικά μηνύματα κατάλληλα για αποτελεσματική και μέγιστη αξιοποίηση της δυναμικότητας, διευκολύνουν τις επενδύσεις σε νέα υποδομή και διευκολύνουν τις διασυνοριακές ανταλλαγές φυσικού αερίου·

β) είναι συμβατοί με τους μηχανισμούς της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των αγορών άμεσης παράδοσης (spot) και των κόμβων διαπραγμάτευσης, και ταυτόχρονα είναι ευέλικτοι και ικανοί να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς· και

γ) είναι συμβατοί με τα συστήματα πρόσβασης στο δίκτυο των κρατών μελών.»

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

7 Στις 26 Ιουνίου 2009, η Επιτροπή απέστειλε στη Δημοκρατία της Βουλγαρίας έγγραφο οχλήσεως, με το οποίο υποστήριξε ότι το κράτος μέλος αυτό παρέβη, μεταξύ άλλων, τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 4, παράγραφος 1, και 5, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1775/2005, τα οποία αντικαταστάθηκαν από τα άρθρα 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού 715/2009.

8 Κρίνοντας ότι η απάντηση την οποία έδωσε η Δημοκρατία της Βουλγαρίας με έγγραφο της 26ης Αυγούστου 2009, δεν ήταν ικανοποιητική, η Επιτροπή της απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στις 28 Ιουνίου 2010. Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας απάντησε στην εν λόγω αιτιολογημένη γνώμη στις 27 Αυγούστου 2010 και παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες στην Επιτροπή με πλείονα έγγραφα της 24ης Αυγούστου 2011, της 28ης Δεκεμβρίου 2011 και της 19ης Ιανουαρίου 2012.

9 Κρίνοντας ότι οι απαντήσεις στην αιτιολογημένη γνώμη δεν ήταν ικανοποιητικές, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

Επί του παραδεκτού της προσφυγής

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

10 Κατ' αρχάς, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας υποστηρίζει ότι η προσφυγή της Επιτροπής είναι απαράδεκτη λόγω ασυμφωνίας μεταξύ των αιτιάσεων που παρατίθενται στην αιτιολογημένη γνώμη και αυτών που προβάλλονται στο δικόγραφο της προσφυγής.

11 Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας υποστηρίζει ότι στο έγγραφο οχλήσεως και στην αιτιολογημένη γνώμη γίνεται επανειλημμένως μνεία της υποχρεώσεως παροχής υπηρεσιών «μεταφοράς προς την αντίθεση κατεύθυνση, στο πλαίσιο ενός καθεστώτος διακοπής της τροφοδοσίας», πράγμα το οποίο μπορεί μόνο να αφορά την υλική μεταφορά αερίου προς την αντίθετη κατεύθυνση. Στην αιτιολογημένη γνώμη όμως, η Επιτροπή υποστήριξε ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1775/2005 επιβάλλει υποχρέωση διασφαλίσεως αμφίδρομης υλικής δυναμικότητας μεταφοράς αερίου ή, όταν δεν υφίσταται τέτοιου είδους τεχνική δυνατότητα, υλικής δυναμικότητας μεταφοράς προς την κύρια κατεύθυνση και εικονικής δυναμικότητας αντίστροφης μεταφοράς προς την αντίθετη κατεύθυνση.

12 Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας παρατηρεί επίσης ότι η Επιτροπή, στο κύριο μέρος του δικογράφου της προσφυγής της, αναφέρεται σε μια ευρύτερη υποχρέωση διαθέσεως αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς, ανεξαρτήτως του αν η δυναμικότητα αυτή είναι υλική ή εικονική. Στο αιτητικό της προσφυγής της όμως, η Επιτροπή αναφέρεται αποκλειστικώς και μόνο στην παροχή υπηρεσιών εικονικής αντίστροφης μεταφοράς.

13 Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας φρονεί ότι, λόγω αυτών των ασυνεπειών, δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει ποια είναι η παράβαση που της προσάπτεται ούτε να προβάλει λυσιτελώς τους αμυντικούς ισχυρισμούς της κατά των αιτιάσεων της Επιτροπής, οπότε η υπό κρίση προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

14 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αιτιολογημένη γνώμη αφορούσε τις υπηρεσίες αντίστροφης μεταφοράς αερίου, τόσο υλικής όσο και εικονικής, δεδομένου ότι η προσφορά των δύο αυτών ειδών υπηρεσιών μεταφοράς θεωρείται ως απορρέουσα από την υποχρέωση του διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς αερίου να θέτει στη διάθεση όλων των φορέων της αγοράς τη μέγιστη δυναμικότητα του δικτύου του, πράγμα το οποίο προκύπτει ρητώς από την αιτιολογημένη γνώμη. Κατ' ουσίαν, η Επιτροπή έχει επισημάνει επανειλημμένως, τόσο στην αιτιολογημένη γνώμη όσο και στο έγγραφο οχλήσεως, ότι η εικονική αντίστροφη μεταφορά αερίου ανταποκρίνεται στις επιταγές των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού 715/2009, σε περίπτωση που ο διαχειριστής του δικτύου αδυνατεί να προβεί σε υλική αντίστροφη μεταφορά.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

15 Κατά πάγια νομολογία, το έγγραφο οχλήσεως που απευθύνει η Επιτροπή στο οικείο κράτος μέλος και, στη συνέχεια, η αιτιολογημένη γνώμη που εκδίδει η Επιτροπή οριοθετούν το αντικείμενο της διαφοράς το οποίο, συνεπώς, δεν μπορεί πλέον να διευρυνθεί. Ως εκ τούτου, η αιτιολογημένη γνώμη και η προσφυγή πρέπει να στηρίζονται στις ίδιες αιτιάσεις (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-191/95, EU:C:1998:441, σκέψη 55, και Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-67/12, EU:C:2014:5, σκέψη 52).

16 Πάντως, η απαίτηση αυτή δεν μπορεί να φθάνει μέχρι του σημείου να επιβάλλεται, οπωσδήποτε, απόλυτη σύμπτωση μεταξύ της διατυπώσεως των αιτιάσεων στο έγγραφο οχλήσεως, του διατακτικού της αιτιολογημένης γνώμης και των αιτημάτων της προσφυγής, εφόσον το αντικείμενο της διαφοράς, όπως καθορίστηκε στην αιτιολογημένη γνώμη, δεν έχει διευρυνθεί ή τροποποιηθεί, αλλά, αντιθέτως, έχει απλώς περιοριστεί (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις Επιτροπή κατά Γερμανίας, EU:C:1998:441, σκέψη 56, και Επιτροπή κατά Ισπανίας, EU:C:2014:5, σκέψη 53).

17 Διαπιστώνεται ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν επεξέτεινε το αντικείμενο της διαφοράς, όπως αυτό προσδιορίστηκε στο έγγραφο οχλήσεως και στην αιτιολογημένη γνώμη, αλλά το περιόρισε στην υποχρέωση παροχής υπηρεσιών εικονικής αντίστροφης μεταφοράς. Πράγματι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 28 των προτάσεών του, η Επιτροπή επικαλέσθηκε την ύπαρξη υποχρεώσεως προσφοράς εικονικής δυναμικότητας μεταφοράς στο έγγραφο οχλήσεως, στην αιτιολογημένη γνώμη και στο δικόγραφο της προσφυγής.

18 Κατόπιν των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου την οποία προέβαλε η Δημοκρατία της Βουλγαρίας.

Επί της ουσίας

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

19 Η Επιτροπή φρονεί ότι η Δημοκρατία της Βουλγαρίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού 715/2009, με την αιτιολογία ότι η Bulgartransgaz EAD, διαχειρίστρια του δικτύου μεταφοράς αερίου στην εθνική επικράτεια, δεν προσφέρει εικονική αντίστροφη δυναμικότητα μεταφοράς σε κάθε σημείο εισόδου και εξόδου του εν λόγω δικτύου, συγκεκριμένα δε στο Negru Voda, σημείο συνδέσεως με το ρουμανικό δίκτυο, και στο Σιδηρόκαστρο, σημείο συνδέσεως με το ελληνικό δίκτυο.

20 Από το γράμμα του δικογράφου της προσφυγής της Επιτροπής προκύπτει ότι η εικονική δυναμικότητα μεταφοράς αερίου ενός δικτύου απορρέει από τον εκ μέρους του διαχειριστή του δικτύου αυτού συμψηφισμό των αιτήσεων μεταφοράς αερίου που προέρχονται από διαφορετικές κατευθύνσεις. Ο μηχανισμός συμψηφισμού αυτός καθιστά δυνατή την προσφορά, παραλλήλως προς την υλική δυναμικότητα μεταφοράς, μιας «εικονικής» δυναμικότητας μεταφοράς αερίου, υπό την έννοια ότι οι υπό εξέταση όγκοι αερίου δεν μεταφέρονται πλέον υλικώς εντός του δικτύου μεταφοράς αερίου.

21 Πρώτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, μη προσφέροντας υπηρεσίες εικονικής αντίστροφης μεταφοράς στα οικεία διασυνοριακά σημεία του δικτύου της μεταφοράς αερίου, παρέβη την υποχρέωση να θέτει στη διάθεση των φορέων της αγοράς τη μέγιστη δυναμικότητα του δικτύου της, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009, σε συνδυασμό με την υποχρέωση παροχής υπηρεσιών προς όλους τους χρήστες του δικτύου χωρίς διακρίσεις, την οποία επιβάλλει το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, και με την υποχρέωση προσφοράς τόσο αμετάβλητων όσο και διακοπτόμενων υπηρεσιών προσβάσεως τρίτων μερών, την οποία επιβάλλει το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού.

22 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι ορισμένα συστήματα σωληναγωγών παρέχουν αμφίδρομη δυναμικότητα υλικής μεταφοράς αερίου, οπότε οι χρήστες του δικτύου έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες αντίστροφης υλικής μεταφοράς. Τα συστήματα αυτά έχουν υλική αμφίδρομη δυναμικότητα. Αντιστρόφως, άλλα συστήματα σωληναγωγών, όπως τα δημιουργηθέντα από τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας, καθιστούν δυνατή την υλική μεταφορά αερίου προς μία μόνο κατεύθυνση και προσφέρουν, ως εκ τούτου, υλική δυναμικότητα μιας κατευθύνσεως. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η υποχρέωση διαθέσεως της μέγιστης δυναμικότητας του δικτύου, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, συνεπάγεται την υποχρέωση προσφοράς υπηρεσιών εικονικής αντίστροφης μεταφοράς.

23 Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, η προσφορά εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς καθιστά δυνατή την αύξηση της δυναμικότητας του δικτύου. Ως εκ τούτου, η διάθεση εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς θεραπεύει όχι μόνον την έλλειψη υλικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς του σωληναγωγού, αλλά αυξάνει επίσης τη δυναμικότητα μεταφοράς προς την κύρια κατεύθυνση, στο μέτρο που οι αιτήσεις μεταφοράς προς την κύρια κατεύθυνση συμψηφίζονται με τις αιτήσεις μεταφοράς προς την αντίθετη κατεύθυνση.

24 Κατά την Επιτροπή, η ερμηνεία του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009 υπό την έννοια ότι επιβάλλει υποχρέωση θέσεως στη διάθεση των φορέων της αγοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς ενισχύεται από το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού. Συναφώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι μια τέτοια εικονική δυναμικότητα πρέπει να

προσφέρεται στο πλαίσιο διακανονισμού παροχής διακοπτόμενης δυναμικότητας και ότι το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού υποχρεώνει τον διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς να προσφέρει τόσο σταθερές όσο και διακοπτόμενες υπηρεσίες.

25 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υποχρέωση δημιουργίας εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς απορρέει από την απαίτηση διασφαλίσεως της «αποτελεσματικής λειτουργίας» του δικτύου, την οποία επιβάλλει επίσης το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009. Συγκεκριμένα, η δυναμικότητα αυτή παρέχει τη δυνατότητα αυξήσεως της προσφοράς υπηρεσιών μεταφοράς αερίου χωρίς επιπλέον κόστος, ενώ η απόκτηση υλικής αντίστροφης δυναμικότητας προϋποθέτει επαχθείς επενδύσεις σε υποδομές και τη χρήση αερίου καύσεως για τη διενέργεια της μεταφοράς αυτής.

26 Τρίτον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υποχρέωση παροχής εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς απορρέει επίσης από την υποχρέωση κατανομής της δυναμικότητας του δικτύου με τους μηχανισμούς της αγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 2, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού. Συναφώς, η απόφαση των κρατών μελών να περιοριστούν στην υλική δυναμικότητα μεταφοράς των σωληναγωγών θα μείωνε δραστικά την προσφορά μεταφοράς αερίου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα εμπόδιζε σημαντικά την απρόσκοπτη ροή των ανταλλαγών αερίου μεταξύ των κόμβων διαπραγματεύσεως και θα συνεπαγόταν τον κίνδυνο δημιουργίας σημαντικών αποκλίσεων τιμών εντός της Ένωσης.

27 Τέταρτον, η Επιτροπή φρονεί ότι κάθε ερμηνεία του ίδιου κανονισμού υπό την έννοια ότι δεν επιβάλλει την υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αντιβαίνει στους σκοπούς του κανονισμού 715/2009, όπως αυτοί προκύπτουν από το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού. Συγκεκριμένα, η διάθεση τέτοιας εικονικής δυναμικότητας συνιστά απαραίτητη προϋπόθεση τόσο για την ανάπτυξη της αγοράς υγρού φυσικού αερίου όσο και για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου.

28 Η Δημοκρατία της Βουλγαρίας αμφισβητεί την ερμηνεία της Επιτροπής ότι οι διατάξεις του ίδιου κανονισμού της επιβάλλουν υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς σε κάθε σημείο εισόδου και εξόδου του δικτύου της.

29 Πρώτον, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας επισημαίνει ότι από την κατά γράμμα ερμηνεία των άρθρων 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού δεν είναι δυνατό να συναχθεί η ύπαρξη υποχρεώσεως διαθέσεως αμφίδρομης δυναμικότητας των δικτύων αερίου.

30 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας υποστηρίζει ότι η ερμηνεία της Επιτροπής είναι ασύμβατη με την οικονομία των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού. Συνεπώς, η ερμηνεία την οποία έδωσε η Επιτροπή στην έννοια της «μέγιστης δυναμικότητας» ως καλύπτουσας την εικονική δυναμικότητα μεταφοράς, αποκλίνει από τον ορισμό των εννοιών της «μεταφοράς», της «δυναμικότητας», της «διαχειρίσεως συμφορήσεως», του «ορισμού», της «τεχνικής δυναμικότητας», της «διαθέσιμης δυναμικότητας», της «συμβατικής συμφορήσεως» και της «φυσικής συμφορήσεως», που παρατίθενται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, οι οποίες αφορούν όλες την υλική δυναμικότητα μεταφοράς του δικτύου αερίου.

31 Τρίτον, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας υποστηρίζει ότι η ιστορική ερμηνεία του κανονισμού 715/2009 οδηγεί στο ίδιο συμπέρασμα. Αφενός, ούτε οι προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 1775/2005 ούτε οι προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 715/2009 περιέχουν κάποιο στοιχείο το οποίο να στηρίζει την ερμηνεία της Επιτροπής υπέρ μιας υποχρεώσεως προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς.

32 Αφετέρου, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας υποστηρίζει ότι τα άρθρα 6 και 7 του κανονισμού (ΕΕ) 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο και την κατάργηση της οδηγίας

2004/67/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 295, σ. 1), υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν υλική αμφίδρομη δυναμικότητα σε όλες τις διασυνοριακές διασυνδέσεις μεταξύ κρατών μελών το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο μέχρι τις 3 Δεκεμβρίου 2013. Συνεπώς, αν ο νομοθέτης της Ένωσης είχε τη βούληση να επιβάλει παρεμφερή υποχρέωση εκδίδοντας τον κανονισμό 715/2009, θα την είχε επιβάλει ρητώς, όπως έπραξε και με τη θέσπιση των άρθρων 6 και 7 του κανονισμού 994/2010.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

33 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα άρθρα 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού θεσπίζουν υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου. Πρέπει να εξεταστεί αν οι διατάξεις αυτές θεσπίζουν τέτοια υποχρέωση.

34 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι καμία από τις διατάξεις αυτές δεν θεσπίζει ρητώς υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου.

35 Η Επιτροπή υποστηρίζει εντούτοις ότι μια τέτοια υποχρέωση απορρέει εμμέσως από τις εν λόγω διατάξεις. Συναφώς, υπενθυμίζεται η νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 46 των προτάσεών του, δεν επιτρέπεται η διορθωτική ερμηνεία διατάξεων νομοθετικής πράξεως της Ένωσης με σαφή και ακριβή διατύπωση, με σκοπό τη διεύρυνση των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη από τις διατάξεις αυτές (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, C-582/08, EU:C:2010:429, σκέψη 51).

36 Πρώτον, κατά το γράμμα του άρθρου 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009, οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς μεριμνούν για την παροχή των υπηρεσιών τους χωρίς διακρίσεις σε όλους τους χρήστες του δικτύου, προσφέρουν μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υπηρεσίες και παρέχουν αμετάβλητες και διακοπτόμενες υπηρεσίες προσβάσεως τρίτων μερών.

37 Δεν είναι δυνατό να συναχθεί από τη διάταξη αυτή υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου. Ειδικότερα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 40 των προτάσεών του, η υποχρέωση παροχής τόσο αμετάβλητων όσο και διακοπτόμενων υπηρεσιών που απορρέει από τη διάταξη αυτή δεν σημαίνει ότι οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς έχουν την υποχρέωση να παρέχουν κάθε είδος διακοπτόμενων υπηρεσιών και ιδίως μια εικονική υπηρεσία αντίστροφης μεταφοράς. Επιπλέον, η απαγόρευση των διακρίσεων την οποία επιβάλλει το άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ίδιου κανονισμού δεν υποχρεώνει τους εν λόγω διαχειριστές να προσφέρουν νέες υπηρεσίες, αλλά να απέχουν από κάθε δυσμενή διάκριση κατά την παροχή των υφισταμένων υπηρεσιών τους.

38 Δεύτερον, το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009 ορίζει ότι η μέγιστη δυναμικότητα σε όλα τα σχετικά σημεία τα οποία αφορά το άρθρο 18, παράγραφος 3, τίθεται στη διάθεση των φορέων της αγοράς, λαμβανομένης υπόψη της ακεραιότητας και της αποτελεσματικής λειτουργίας του δικτύου.

39 Συναφώς, η έννοια της «δυναμικότητας» ορίζεται, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 3, του εν λόγω κανονισμού ως «η μέγιστη ροή, που εκφράζεται σε κανονικά κυβικά μέτρα ανά μονάδα χρόνου ή σε μονάδες ενέργειας ανά μονάδα χρόνου, την οποία δικαιούται ο χρήστης του δικτύου σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης μεταφοράς».

40 Η έννοια της «μεταφοράς» ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 1, του ίδιου κανονισμού ως «η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω δικτύου, το οποίο αποτελείται κυρίως από σωληναγωγούς υψηλής πίεσης, εκτός από δίκτυο σωληναγωγών προς τα ανάντη και εκτός από το τμήμα των σωληναγωγών υψηλής πίεσης που χρησιμοποιείται κυρίως για την τοπική διανομή φυσικού αερίου, με στόχο την παράδοσή του σε πελάτες, χωρίς όμως να περιλαμβάνει τον εφοδιασμό».

41 Λαμβανομένων υπόψη των ορισμών αυτών, η έννοια της «δυναμικότητας», κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009, δηλώνει την υλική δυναμικότητα μεταφοράς των δικτύων μεταφοράς αερίου. Εξάλλου, από καμία από τις διατάξεις του κανονισμού 715/2009 στις οποίες χρησιμοποιείται ο όρος «δυναμικότητα» δεν προκύπτει ότι ο όρος αυτός είναι δυνατό να καλύπτει τις εικονικές υπηρεσίες μεταφοράς.

42 Κατά συνέπεια, όπως επισήμανε η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, καθώς και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 34 των προτάσεών του, η έννοια της «μέγιστης δυναμικότητας» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009 αφορά μόνον την υλική δυναμικότητα μεταφοράς των δικτύων μεταφοράς αερίου, αποκλειομένης μιας εικονικής δυναμικότητας μεταφοράς ενδεχομένως προσφερόμενης από τον διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς.

43 Η ερμηνεία αυτή δεν αντιφάσκει προς την υποχρέωση την οποία επιβάλλει στους διαχειριστές του δικτύου το άρθρο 16, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού να «λαμβάν[ουν] υπόψη […] την αποτελεσματική λειτουργία του δικτύου» όταν θέτουν στη διάθεση των φορέων της αγοράς τη μέγιστη δυναμικότητα μεταφοράς. Όπως ορθώς επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 41 των προτάσεών του, η υποχρέωση αυτή συνιστά στην πραγματικότητα περιοριστικό παράγοντα της υποχρεώσεως διαθέσεως της μέγιστης δυναμικότητας του δικτύου και όχι παράγοντα διευρύνσεως της εν λόγω υποχρεώσεως.

44 Εξάλλου, η ερμηνεία αυτή ενισχύεται επίσης από την άλλη υποχρέωση την οποία θεσπίζει το άρθρο 16, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού να «λαμβάν[εται] υπόψη [η] ακεραιότητα» του συστήματος.

45 Η έννοια της «ακεραιότητας του συστήματος» ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 9, του κανονισμού 715/2009 ως «κάθε κατάσταση όσον αφορά δίκτυο μεταφοράς, περιλαμβανομένων των απαραίτητων εγκαταστάσεων μεταφοράς, στην οποία η πίεση και η ποιότητα του φυσικού αερίου παραμένει εντός των ελάχιστων και μέγιστων ορίων τα οποία καθορίζονται από τον διαχειριστή δικτύου μεταφοράς, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η μεταφορά του φυσικού αερίου από τεχνικής πλευράς».

46 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 20 και 23 της παρούσας αποφάσεως, η προσφορά εικονικής δυναμικότητας μεταφοράς αερίου απορρέει από ένα μηχανισμό συμψηφισμού των αιτήσεων αερίου ο οποίος δεν απαιτεί την υλική χρησιμοποίηση του δικτύου μεταφοράς και ο οποίος συνεπώς δεν είναι δυνατόν ως εκ της φύσεώς του να θέσει σε κίνδυνο την ακεραιότητα του συστήματος, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής.

47 Κατά συνέπεια, η υποχρέωση να «λαμβάν[εται] υπόψη [η] ακεραιότητα» του συστήματος την οποία προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009 αναφέρεται επίσης στην υλική δυναμικότητα μεταφοράς των δικτύων μεταφοράς αερίου. Συνεπώς, η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλει στον διαχειριστή του δικτύου μεταφοράς να προσφέρει εικονική δυναμικότητα μεταφοράς.

48 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού αφορά αποκλειστικώς την υλική δυναμικότητα μεταφοράς των δικτύων μεταφοράς αερίου, οπότε δεν είναι δυνατό να συναχθεί από τη διάταξη αυτή υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου.

49 Τρίτον, κατά το άρθρο 16, παράγραφος 2, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, οι διαχειριστές δικτύων μεταφοράς εφαρμόζουν και δημοσιεύουν διαφανείς μηχανισμούς κατανομής δυναμικότητας που δεν συνεπάγονται διακρίσεις και είναι συμβατοί με τους μηχανισμούς της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των αγορών άμεσης παραδόσεως (spot) και των κόμβων διαπραγματεύσεως, και ταυτόχρονα είναι ευέλικτοι και ικανοί να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς.

50 Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διάταξη αυτή διέπει τους μηχανισμούς κατανομής της δυναμικότητας που θέτουν στη διάθεση των φορέων της αγοράς οι διαχειριστές του δικτύου μεταφοράς, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 715/2009. Ως εκ τούτου, το άρθρο 16, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού δεν είναι δυνατό να έχει την έννοια ότι επιβάλλει υποχρέωση διαθέσεως δυναμικότητας η οποία βαίνει πέραν της υποχρεώσεως που θεσπίζει το άρθρο 16, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού. Δεδομένου ότι στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως διαπιστώθηκε ότι το άρθρο 16, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού δεν επιβάλλει στους διαχειριστές δικτύου μεταφοράς την υποχρέωση θέσεως στη διάθεση των φορέων της αγοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου, το άρθρο 16, παράγραφος 2, στοιχείο β', δεν έχει την έννοια ότι προβλέπει τέτοια υποχρέωση.

51 Η ερμηνεία αυτή του γράμματος και της οικονομίας των άρθρων 14, παράγραφος 1 και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού 715/2009 ενισχύεται από τις προπαρασκευαστικές εργασίες των κανονισμών 1775/2005 και 715/2009. Συγκεκριμένα, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 42 των προτάσεών του, στις προπαρασκευαστικές εργασίες αυτές δεν γίνεται μνεία περί υποχρεώσεως παροχής εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου. Εντεύθεν απορρέει ότι τέτοια υποχρέωση δεν είναι δυνατό να συναχθεί από τους σκοπούς ούτε του κανονισμού 1775/2005 ούτε του κανονισμού 715/2009.

52 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα άρθρα 14, παράγραφος 1, και 16, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β', του κανονισμού 715/2009 δεν θεσπίζουν υποχρέωση προσφοράς εικονικής αντίστροφης δυναμικότητας μεταφοράς αερίου.

53 Επομένως, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

54 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Δημοκρατία της Βουλγαρίας ζήτησε να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την προσφυγή.**

2) **Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)